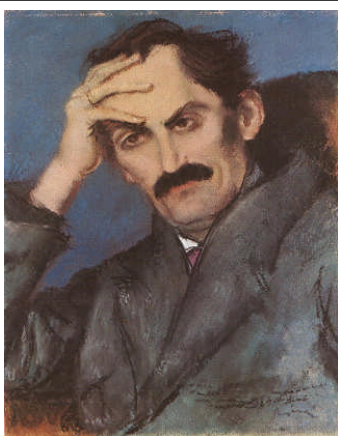

„...EZ A SOK SZÉPSÉG MIND MIRE VALÓ?”

Esti kérdés-konferencia, Esztergom, 2009. április 24–26.

ÁPRILIS 24-e, PÉNTEK

Rippl-Rónai József festménye (1923)

TÁRSRENDEZVÉNY

10.30–11.30 JORDÁN TAMÁS vezényletével
az Esztergomi Bazilika lépcsőjén 1000 diák és érdeklődő együtt
elmondja az *Esti kérdést* (nagyon rossz idő esetén a helyszín:
Magyar Nemzeti Múzeum Vármúzeumának Nagyterme
(2500 Esztergom, Szent István tér 1.)

A konferencia helyszíne:

BALASSA BÁLINT SZAKKÉPZŐ ISKOLA DÍSZTERME
2500 Esztergom, Szent István tér 7–9. – Tel.: 33/523-065

Szállás az előadók számára (regisztráció 24-én 14.00 órától)
HOTEL ESZTERGOM – 2500 Esztergom, Prímás sziget, Helischer J. u.
Telefon, fax: 33/412-555, 33/412-853

A konferencia kezdete: 16.00 órakor

ELNÖK: TVERDOTA GYÖRGY

- 16.00–16.10 VAN EGYÜTTES: inpro
16.10–16.20 JORDÁN TAMÁS: Babits Mihály: *Esti kérdés*
16.20–16.30 MEGGYES TAMÁS polgármester köszöntője
16.30–16.50 SIPOS LAJOS: Az *Esti kérdés* felé
16.50–17.10 BÓKAY ANTAL: Bergson, az *Esti kérdés* és Babits poétikája
17.10–17.30 FARAGÓ KORNÉLIA: A kérdés végtelenje (Babits Mihály:
Esti kérdés)
17.30–17.50 Hozzászólások, szünet

ELNÖK: NYILASY BALÁZS

- 17.50–18.10 TÓTH FRANCISKA: „...domb oldalán, ebekkel”
Babits Mihály Esztergomban
18.10–18.30 LÁNG GUSZTÁV: Nap és felhők a képzelt égen. Antikizáló
képek a fiatal Babits költészetében
18.30–18.50 ALEXA KÁROLY: Egy Babits-kép megfejtése
18.50–19.10 SZITÁR KATALIN: A költészet mint „esti szó”
19.10–19.40 Hozzászólások, szünet
19.40–19.50 ILLÉS ANNA grafikus és KOVÁCS MELINDA fotóművész
kiállítását megnyitja KAPOSÍ ENDRE képzőművész (ugyanott)
20.30-tól Vacsora az előadók részére (Hotel Esztergom)
NYILASY BALÁZS: *Szondi két apródja* (kötetbemutató)

ÁPRILIS 25-e, SZOMBAT

ELNÖK: ALEXA KÁROLY

- 09.00–09.20 ODORICS FERENC: „...miért a multak?” – Az archaikus
hagyomány lelei az *Esti kérdés*ben
09.20–09.40 NYILASY BALÁZS: Az *Esti kérdés* és a filozofikus-
ontologikus költő
09.40–10.00 TVERDOTA GYÖRGY: Babits kényszerképzet-szerű körben
forgás képzete
10.00–10.20 DOBOS ÉLVIRA: Lét és idő az *Esti kérdés*ben
10.20–10.40 KOVÁCS ÁGNES: *Biblia*-allúziók és a filozófia-bölcséleti
hagyomány az *Esti kérdés*ben
10.40–11.00 Hozzászólások, szünet

ELNÖK: SZITÁR KATALIN

- 11.00–11.20 NAGY ENDRE: Babits, a szentimentális objektív
11.20–11.40 BOKÁNYI PÉTER: Egy „véghangulatos leíró vers”:
 az Esti kérdés
11.40–12.00 MEKIS D. JÁNOS: Babits mássalhangzói
12.00–12.20 HORVÁTH KORNÉLIA: Versnyelv és emlékezet
12.20–12.40 PALATINUS LEVENTE DÁVID: A (félre)olvasás mint
 az autopoézis lehetősége
12.40–13.00 Hozzászólások, szünet
13.30–14.30 Ebéd az előadók számára (Hotel Esztergom)
14.30–16.00 A Babits Mihály Emlékház megtekintése
 TÓTH FRANCISKA irodalmi muzeológus vezetésével

ELNÖK: BÁNYAI JÁNOS

- 16.30–16.50 BODOR BÉLA: A narrátor gesztusnyelve és testsémája
 a költemény ikonográfiájában
16.50–17.10 KONCSOS KINGA: Babits, Nemes Nagy – egy lírai
 rokonság elemei
17.10–17.30 HERNÁDI MÁRIA: Egy párbeszéd rétegei (Babits Mihály:
 Esti kérdés – Nemes Nagy Ágnes: *Paradisomkert*)
17.30–17.50 VÉGH BALÁZS BÉLA: Kérdések ideje: este
17.50–18.10 Hozzászólások, szünet

ELNÖK: FARAGÓ KORNÉLIA

- 18.10–18.30 GULYÁS GABRIELLA: Az *Esti kérdés* angol fordításai
18.30–18.50 HORVÁTH GÉZA: Az *Esti kérdés* német fordításai
18.50–19.10 ELIISA PITKÄSALO: *Kysymys illalla* (az *Esti kérdés* finnül)
19.10–19.30 ANTONIO DONATO SCIACOVELLI: Kozmikus
 találkozások: Babits és Leopardi
19.30–19.50 Hozzászólások, szünet
20.30-tól Vacsora az előadók számára (a konferencia helyszínén)
 MESZES BALÁZS igazgató köszöntője
 BARANOVICS ANDREA tangóharmonikán muzsikál
 HORÁNYI LÁSZLÓ: Kosztolányi Dezső: *Hajnali részegség*

ÁPRILIS 26-a, VASÁRNAP

ELNÖK: BÓKAY ANTAL

09.00–09.20 PÁP KINGA: A magvető válasza

09.20–09.40 BÁNYAI JÁNOS: Látvány és leírás (retorika) az *Esti kérdés*-ben

09.40–10.00 KELEVÉZ ÁGNES: „...emléke teher is, de kincs is”.

A személyes múlt nyomai az *Esti kérdés*-ben

10.00–10.20 DÁVIDHÁZI PÉTER: Az *Esti kérdés* és a *Jónás könyve*

10.20–10.40 Hozzászólások, szünet

ELNÖK: VÉGH BALÁZS

10.40–11.00 GORDON GYŐRI JÁNOS: Mit tud nekünk mondani a költő magyarórán? Babits és más költők versmondása

11.00–11.20 FENYŐ D. GYÖRGY: Hogyan tanítsuk az *Esti kérdést*?
(Ötletek és lehetőségek)

11.20–11.40 BOLDOG ZOLTÁN: Az *Esti kérdés* könnyedségének nehézségei

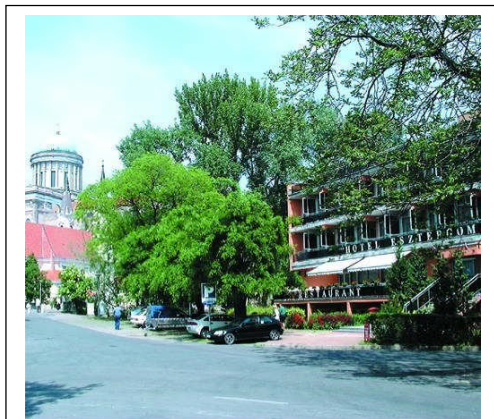
11.40–12.00 KUBINGER-PILLMANN JUDIT és tanítványai: Az előzetes tudás szerepe az *Esti kérdés* tanításában

12.00–12.45 Rövid szünet után KORDA ESZTER vitaindítója; beszélgetés:
Hogyan lehet életművet tanítani véges számú versen?

12.45–12.55 Zárszó (BÓKAY ANTAL)

12.55–13.00 BECK ZOLTÁN (30 Y) záró dala

13.00-tól Ebéd az előadók számára (Hotel Esztergom)

Hotel Esztergom

A konferencián való részvétel ingyenes. Az étkezéseket és a szállást azonban csak az előadók számára tudjuk biztosítani. Kérjük szíves megértésüket!

A konferencia egyben akkreditált továbbképzés. Ezzel kapcsolatban információt a Magyar Irodalomtörténeti Társaság honlapján találnak: <http://www.mit.coldal.hu/>

VÉDNÖK:

Magyar Irodalomtörténeti Társaság

RENDEZŐ:

Élményközpontú irodalomtanítási program
(Nyugat-magyarországi Egyetem Bölcsészettudományi Kar, Szombathely)

TÁMOGATÓK:

Babes–Bolyai Tudományegyetem Szatmárnémeti Kihelyezett Tagozata
▪ Balassa Bálint Múzeum, Esztergom ▪ Communitas Alapítvány,
Kolozsvár ▪ Esztergom Város Önkormányzata ▪ Magyar Suzuki Zrt.,
Esztergom ▪ Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi
Központjának Tudományos Bizottsága ▪ Savaria University Press
Alapítvány ▪ Szatmárnémeti Pro Magiszter Társaság ▪ Sz. Tóth Gyula
▪ Várszínház és Kultúrmozgó Nonprofit Kft., Esztergom

A 12 LEGSZEBB MAGYAR VERS

**Konferencia- és könyvsorozat
(2007–2013)**

Mottó:

„Az ma már a kérdés, hogy – egyáltalán – mit kezdjünk a kultúrával, mit kezdjünk a költészettel – a harmadik évezredben.”
(Margócsy István, Koltó, 2007. szeptember végén)

A rendezvény- és könyvsorozat célja, hogy kísérletet tegyen a magyar irodalmi kánon 12 remekművének újraértésére és újraértelmezésére. A versek közismert és kedvelt költemények, az egyetemi képzés és a középiskolai tananyag fontos darabjai, melyek nemegyszer a tudományos gondolkodást is megtermékenyítették az elmúlt évtizedekben.

A konferenciák (és az előadások anyagából készülő tanulmánykötetek) tervezett sorrendje:

1. *Szeptember végén* (Koltó) – 2007. ősz
2. *Apokrif* (Szombathely–Bózsok–Velem) – 2008. tavasz
3. *Szondi két apródja* (Szécsény–Drégelypalánk) – 2008. ősz
4. *Esti kérdés* (Esztergom) – 2009. tavasz
5. *Levél a hitveshez* (Pannonhalma–Abda) – 2009. ősz
6. *Hajnali részegség* (Újvidék–Budapest) – 2010. tavasz
7. *Ki viszi át a Szerelmet* (Ajka–Iszkáz) – 2010. ősz
8. *Kocsi-út az éjszakában* (Ermindszent–Nagykároly) – 2011. tavasz
9. *A közelítő tél* (Egyházashetye–Nikla) – 2011. ősz
10. *A vén cigány* (Székesfehérvár) – 2012. tavasz
11. *Eszmélet* (Budapest, egy vasúti pályaudvar) – 2012. ősz
12. *Valse triste* (Csöngé–Szombathely) – 2013. tavasz

A konferenciák, illetve a tanulmánykötetek módszertani újdonságai:

1. Társrendezvényként, „ráhangolódásképpen” Jordán Tamás vezetésével több száz fős versmondásokat szervezünk, melyekről az M1 televízió 20-30 perces filmeket készít.
2. Alkalmanként nemcsak az adott költő életművének szakkutatói ismertetik legújabb eredményeiket, hanem olyan, a szóban forgó verssel egyébként nem foglalkozó irodalmárok is, akik a 12 konferencia mindegyikén – vagy majdnem mindegyikén – kifejtik álláspontjukat.
3. A tudomány képviselői mellett aktív résztvevőként jelennek meg a középiskolai tanárok is, akik előadásokon, pódiumbeszélgetéseken, vitákon osztják meg nézeteiket a versek tanításáról, illetve tankönyvi kanonizációjáról. Lehet öleg mindig meghívunk előadóként szépírókat is.
4. Rendezvényeink utolsó egységében ismétlődően olyan vitákat, beszélgetéseket szervezünk, melyeken a tudósok és a tanárok – esetleg tankönyvszerzők – mellett diákok is részt vesznek, s elmondják véleményüket, gondolataikat a szóban forgó költeményről.
5. Célunk, hogy a tudomány és a közoktatás számára a legkorszerűbb kutatási eredményeket foglalhassuk össze, és jelentethessük meg néhány év leforgása alatt – a helyszínnek biztosította élményközpontúság szempontjával kiegészítve – „a 12 legszebb magyar vers”-ről. (Terveink szerint minden kötetet a sorrendben következő konferencián mutatunk be.)

Szombathely, 2009. április 2.

Védnök:

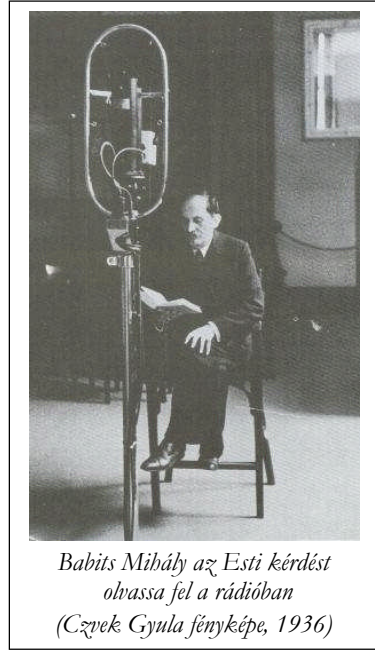
MAGYAR IRODALOMTÖRTÉNETI TÁRSASÁG

Főszervezők és rendezők:

ÉLMÉNYKÖZPONTÚ IRODALOMTANÍTÁSI PROGRAM (NYUGAT-
MAGYARORSZÁGI EGYETEM BÖLCÉSZETTUDOMÁNYI KAR,
SZOMBATHELY) ■ BABES–BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
SZATMÁRNÉMETI KIHELYEZETT TAGOZATA
■ SAVARIA UNIVERSITY PRESS ALAPÍTVÁNY

Babits Mihály
ESTI KÉRDÉS

Midőn az est, e lágyan takaró
fekete, síma bársonytakaró,
melyet terít egy óriási dajka,
a féltett földet lassan eltakarja
s oly óvatossan, hogy minden fűszál
lágy leple alatt egyenessen áll
és nem kap a virágok szirma ráncot
s a hímes lepke kényes, dupla szárnyán
nem veszi a szivárványos zománcot
és úgy pihennek e lepelnek árnyán,
e könnyű, síma, bársonyos lepelnek,
hogy nem is érzik e lepelt tehernek:
olyankor bárhol járj a nagyvilágban,
vagy otthon ülhetsz barna, bús szobádban,
vagy kávéházban bámészan vigyázd,
hogy gyujtják sorban a napfényű gázt;
vagy fáradtan, domb oldalán, ebekkel
nézzed a lombon át a lusta holdat;
vagy országúton, melyet por lepelt el,
álmos kocsisod bóbiskolva hajthat;
vagy a hajónak ingó padlatán
szédülj, vagy a vonatnak pamlagán;
vagy idegen várost bolygván keresztül
állj meg a sarkokon csodálni restül
a távol utcák hosszú fonalát,
az utcalángok kettős vonalát;
vagy épp a vízi városban, a Riván
hol lángot apróz matt opáltükör,
merengj a messze multba visszaírván,
melynek emléke édesen gyötör,
elmúlt korodba, mely miként a bűvös
lámpának képe van is már, de nincs is,
melynek emléke sohse lehet hűvös,
melynek emléke teher is, de kincs is:
ott emlékektől terhes fejedet
a márványföldnek elcsüggesztheted:

*Babits Mihály az Esti kérdést
olvassa fel a rádióban
(Czveke Gyula fényképe, 1936)*

csupa szépség közt és gyönyörben járván
mégis csak arra fogsz gondolni gyáván:
ez a sok szépség mind mire való?
mégis arra fogsz gondolni árván:
minek a selymes víz, a tarka márvány?
minek az est, e szárnyas takaró?
miért a dombok és miért a lombok
s a tenger, melybe nem vet magvető?
minek az árok, minek az apályok
s a felhők, e bús Danaida-lányok
s a nap, ez égő szizifuszi kő?
miért az emlékek, miért a multak?
miért a lámpák és miért a holdak?
miért a végét nem lelő idő?
vagy vedd példának a piciny fűszálat:
miért nő a fű, hogyha majd leszárad?
miért szárad le, hogyha újra nő?

(1909)